

มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมการเข้าถึง

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับคนพิการทางการได้ยิน

LEGAL MEASURES TO ENHANCE THE BENEFITS OF INFORMATION TECHNOLOGY AND COMMUNICATION FOR PERSONS WITH HEARING IMPAIRMENT

สุพรรณริการ์ วัฒนาพร¹ และญาดา กาศยปนนท์²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต (supanrika.w@rsu.ac.th)

²อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

ในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมของยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ข่าวสาร และการติดต่อสื่อสารที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ครอบคลุม แม้กระทั่งคนพิการก็สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศนี้ได้ โดยการพัฒนาอุปกรณ์และเครื่องมือให้มีความทันสมัยเพื่อให้คนพิการแต่ละประเภทสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้สะดวก ซึ่งวิจัยเล่มนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าคนพิการประเภททางการได้ยิน

การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการต้องได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมกันกับคนปกติทั่วไป ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ โดยมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ คือ ความสามารถในการเข้าถึงสิทธิความเท่าเทียมกันและการไม่เลือกปฏิบัติ ดังนั้นจึงมีกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารและบริการสื่อสารสาธารณะสำหรับคนพิการ พ.ศ.2554 ขึ้น ตามมาตรา 20(6) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ได้บัญญัติให้คนพิการมีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐ

ปัจจุบันพบว่า การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนพิการทางการได้ยิน ในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เนื่องจากเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนคนพิการนั้นยังขาดแคลนและในบางประเภทรัฐให้ยืมเท่านั้น จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนพิการ จึงควรแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันและไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามหลักบริการสาธารณะที่รัฐจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือ

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการ, สวัสดิการสังคม, คนพิการทางการได้ยิน

ABSTRACT

In today's society is a society of information technology. Also information communication involves globalisation. People with disabilities are able to live in this era of information technology. By developing tools and equipment up to date so that people with disabilities can access each type of information and communications technology area. This research is the study of hearing impaired people.

Access to information and communications technology for people with disabilities must be given equality with ordinary people. Thailand has signed the Convention on the Rights of Persons with Disabilities. The basic principle is the ability to access the right to equality and non-discrimination. The Ministerial Regulation Prescribing the Principles, Methods and Conditions of the Accessibility to the News Information, Communication, Telecommunication Services, Information Technology and Communication, Assistive Technology for the Communication, and Public Media Services for Persons with Disabilities B.E. 2554 (2011) which is enacted by virtue of Article 20 (6) of the Act for Empowerment of Persons with Disabilities 2550 states that people with disabilities are entitled to. access and use of the facilities of the public. as well as welfare and assistance from the state.

Currently, that is not enough to sustain the daily lives of the hearing impaired. Due to the lack of equipment that supports the disabled, also some types of equipment are provided only by government lending, this creates the main obstacle in the way of life of people with disabilities on accessing the information and communications technology. The law should be amended to ensure equality and nondiscrimination. in order to comply with the public services that need help from the state.

.Keywords: Information and Communication Technology for The Disabled, Social Welfare, Hearing Impaired

1. บทนำ

ความสำคัญของคนพิการนั้นได้มีบทบัญญัติสิทธิแก่คนพิการไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่หากจะกล่าวถึงสิทธิแห่งที่ให้ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน และความไม่ถูกเลือกปฏิบัติของคนพิการนั้นอย่างชัดเจน จะปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 30วรรค3 ว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ได้บัญญัติเพิ่มเติม ความพิการ ลงไปในหลักแห่งความเสมอภาคอันเป็นจุดเริ่มต้นที่เป็นรากฐานสำคัญอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิดคนพิการได้รับความเป็นธรรม ความยุติธรรม ความเท่าเทียมกัน และการไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมในสังคมไทยอย่างแท้จริง ต่อมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ฉบับปัจจุบัน ความสำคัญของคนพิการก็ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 27 วรรค 3 ว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้”

ในสังคมปัจจุบันนั้นเป็นสังคมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ ยุคข่าวสารหรือยุคสารสนเทศ ที่มีการติดต่อสื่อสาร เป็นไปอย่างไร้พรมแดน แม้กระทั่งคนพิการนั้นก็สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมยุคนี้ได้ด้วยการพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องมือ ให้ทันสมัยต่อกิจกรรมแต่ละประเภท เพื่อให้เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการ เพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม รัฐต้องสนับสนุนและส่งเสริม พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเท่าเทียมกับคนปกติทั่วไป

ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนาม เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2551 ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with disabilities : CRPD) มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2551 โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ การเคารพในศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิด การอยู่ได้ด้วยตนเอง การมีเสรีภาพในการตัดสินใจเลือก ด้วยตนเอง และความเป็นอิสระของบุคคล การไม่เลือกปฏิบัติ การเข้ามีส่วนร่วมในสังคม การเคารพความแตกต่าง ความเท่าเทียมกันในโอกาส ความสามารถในการเข้าถึงสิทธิความเท่าเทียมกันและการไม่เลือกปฏิบัติ สิทธิที่จะได้ เข้าถึงสารสนเทศ เป็นต้น

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ในข้อที่ 21 ได้บัญญัติไว้ว่า “เสรีภาพในการแสดงออกและแสดงความคิดเห็น การเข้าถึงสารสนเทศ โดยให้รัฐภาคีดำเนินการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อประกันให้คนพิการสามารถใช้สิทธิในการ มีเสรีภาพในการแสดงออกและแสดงความคิดเห็น รวมถึงเสรีภาพในการแสวงหาได้รับและเผยแพร่สารสนเทศและ ความคิดบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่น” เพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงได้มี กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และ บริการสื่อสารมวลชนสำหรับคนพิการ พ.ศ.2554 เกิดขึ้น ตามมาตรา 20 (6) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ได้บัญญัติให้คนพิการมีสิทธิที่จะเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ในด้านข้อมูล การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารและบริการสื่อสารมวลชนสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนการบริการสื่อสารมวลชนจากหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่ได้รับ งบประมาณสนับสนุนจากรัฐตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารกำหนดในกฎกระทรวง

แม้กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการ สื่อสาร และบริการสื่อสารมวลชนสำหรับคนพิการ พ.ศ.2554 ประกาศขึ้น คนพิการก็ยังคงไม่ได้รับความยุติธรรมใน การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากการรับข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารต่างๆ การบริการโทรคมนาคม เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารและการบริการตามหลักบริการ สาธารณะสำหรับคนพิการ เนื่องจากข้อบังคับในกฎกระทรวงฉบับนี้ จึงทำให้มีประเด็นปัญหาที่ควรปรึกษาและเสนอ แนวทางการแก้ไขให้มีประสิทธิภาพและเพื่อให้คนพิการได้ดำเนินชีวิตได้อย่างคนปกติทั่วไปและเพื่อให้สอดคล้อง กับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคี

งานวิจัยฉบับนี้ได้ทำการวิจัยเฉพาะคนพิการประเภททางการ ได้ยื่นเท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและเสนอมาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการทางการ ได้ยื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับคนพิการ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาของการใช้กฎหมายของกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และบริการสื่อสารณะสำหรับคนพิการ พ.ศ.2554
- 2) เพื่อศึกษบทบัญญัติของกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการทางการ ได้ยื่น
- 3) เพื่อศึกษาความจำเป็นและประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีต่อคนพิการทางการ ได้ยื่น
- 4) ศึกษาแนวทางในการกำหนดวิธีการสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการ และกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการทางการ ได้ยื่น

3. การดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่อาจส่งผลกระทบต่อคนพิการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการทางการ ได้ยื่น จากหนังสือบทความทางวิชาการ วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ (Thesis) เอกสารวิชาการทั้งที่เป็นกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ คำพิพากษา ตลอดจนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data) และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. ผลการวิจัย

การที่ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการ เพื่อให้คนพิการมีความเท่าเทียมกันและเสมอภาคกันกับคนปกติทั่วไปในการดำรงชีวิตในสังคม รัฐควรสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์เหล่านี้ให้กับคนพิการ เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยในเรื่องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นและช่วยพัฒนาชีวิตคุณภาพของคนพิการให้ดีขึ้น เช่น อุปกรณ์สื่อสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รัฐจึงต้องเข้ามาดูแลช่วยเหลือคนพิการในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งจำนวนคนพิการในประเทศไทยจากข้อมูลรายงานสถานการณ์ด้านคนพิการ ในประเทศไทย จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2560 มีจำนวนคนพิการรวมทั้งสิ้น 1,756,849 คน โดยเป็นชาย 928,594 คน และเป็นหญิง 828,255 คน เมื่อเทียบกับจำนวนอุปกรณ์ที่รัฐสนับสนุนจะพบว่ามียุทธยาน้อยกว่าจำนวนคนพิการ

ดังนั้นรัฐควรที่จะเข้าไปช่วยเหลือโดยการจัดสรร เพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งในปริญญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

สำหรับคนพิการจะเห็นได้ชัดในปฏิญญาข้อที่ 10 “คนพิการ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลือจากรัฐ เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป” และ ในข้อที่ 12 “คนพิการ มีสิทธิได้รับและเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของคนพิการ ทั้งนี้ ต้องได้รับการสนับสนุนให้มีสื่อทุกประเภทที่เหมาะสมกับความพิการทางการได้ยิน

แม้กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และบริการสื่อสารสาธารณะสำหรับคนพิการ พ.ศ.2554 ได้ประกาศขึ้น คนพิการก็ยังไม่ได้รับสิทธิเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการ ไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกและการบริการ จำนวนเครื่องมือ อุปกรณ์ ยังไม่เพียงพอต่อคนพิการ ในวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าคนพิการประเภททางการได้ยิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) คนหูหนวก หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางทางการได้ยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ได้ใส่เครื่องช่วยฟังก็ตาม
- 2) คนหูตึง หมายถึง คนที่มีการได้ยินเหลืออยู่พอเพียงที่จะรับข้อมูลผ่านทางทางการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง

ซึ่งในการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนหูหนวกและคนหูตึงนั้น ต้องคำนึงถึงประเภทของการสื่อสารและการได้ยินที่หลงเหลืออยู่ของคน ๆ นั้น กล่าวคือ สำหรับคนหูหนวก เนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่สามารถรับรู้ข้อมูลผ่านทางทางการได้ยิน จึงต้องคำนึงว่าจะใช้วิธีใดทดแทนการได้ยินที่จะช่วยให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ แต่สำหรับคนหูตึง อาจจะช่วยในเรื่องของการเพิ่มการได้ยินของเขา แต่ในปัจจุบันนั้นทั้งคนหูหนวกและคนหูตึงใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ร่วมกันซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความพึงพอใจของแต่ละบุคคล เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนหูหนวกและคนหูตึง เช่น ภาษามือ สื่อโสตทัศน ระบบการใช้สัญญาณ เครื่องโทรสาร เครื่องช่วยฟัง โทรศัพท์สำหรับคนหูหนวก โทรศัพท์ขยายเสียง เป็นต้น

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และบริการสื่อสารสาธารณะสำหรับคนพิการ พ.ศ.2554 ซึ่งในกฎกระทรวงฉบับนี้ข้อที่ 3 ระบุว่า “หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ ต้องจัดให้ข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม บริการสื่อสารสาธารณะ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร ที่อยู่ในความควบคุมดูแล อยู่ในรูปแบบ วิธีการ หรือช่องทางที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้” ตามกฎกระทรวงฉบับนี้ บังคับให้หน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐเท่านั้น ไม่รวมถึงเอกชนอื่นที่ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน ซึ่งในประเทศฝรั่งเศสมีการช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้ใช้เทคโนโลยีเป็นเงินช่วยเหลือให้คนพิการสามารถซื้อหรือเช่าอุปกรณ์ในการดำรงชีวิตของผู้พิการได้ อุปกรณ์ดังกล่าวอาจเป็นไปเพื่อดูแลและตามความจำเป็นเพื่อให้คนพิการเป็นอยู่ที่ดี

ซึ่งในปัจจุบันเอกชนส่วนมีส่วนสำคัญอย่างมากทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นทางโทรทัศน์ วิทยุ โทรศัพท์ หรือการให้บริการทางคอมพิวเตอร์ เช่น โทรศัพท์ที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เปลี่ยนระบบโทรทัศน์จาก อนาล็อก (Analog TV) เป็นระบบดิจิตอล (Digital TV) โดยมีเอกชนจำนวน

มากที่ได้รับสัมปทานการให้บริการทางโทรทัศน ดังนั้น กฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ควรสนับสนุนให้เอกชนที่เข้ามาจัดทำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแก่คนพิการ เช่น ล่ามภาษามือ ข้อความบรรยาย ได้ภาพทางโทรทัศนไม่ว่าจะช่วงเวลารายการข่าวหรือช่วงรายการละคร เพื่อให้คนพิการทางการได้ยินได้รับความเสมอภาคกับคนปกติที่จะได้รับชมทั้งความรู้และความบันเทิง หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน (Smart Phone) นอกจากจะใช้โทรออก – รับสายแล้ว ยังมีแอปพลิเคชันให้ใช้งานเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกได้หลากหลายและช่วยให้คนพิการได้เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ง่ายมากขึ้น เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าภาคเอกชนเข้ามามีบทบาททางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการอย่างมาก รัฐต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้เอกชนเข้ามาจัดทำสื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการ โดยมีมาตรการทางกฎหมายกำหนดวิธีการ สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการทางการได้ยินและกำหนดมาตรการยกเว้นภาษีให้ภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการทางการได้ยิน เพื่อเป็นไปตามหลักบริการสาธารณะที่รัฐต้องช่วยเหลือหรือส่งเสริมคุณภาพชีวิต

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับคนพิการได้เข้ามามีบทบาทสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนพิการ ไม่ว่าจะเป็นภาคศึกษา ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชยกรรม ภาคสื่อสารและอื่นๆ จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์แทบจะทุกสิ่งทุกอย่าง เมื่อมีการสื่อสารที่ไร้พรมแดนยุคของโลกาภิวัตน์ จะเห็นได้ว่ามีความเชื่อมโยงกันทางสังคมผู้ที่มีก็จะได้เปรียบในการรับรู้ข่าวสารข้อมูล สามารถสร้างโอกาสในชีวิตและมีทางเลือกมากกว่าผู้ไม่มี ซึ่งผู้ไม่มีคือผู้ที่ถูกจำกัดสิทธิไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และไม่สามารถใช้ประโยชน์และรับรู้ได้อย่างเต็มที่

ปัจจุบันรัฐบาลไทยได้พยายามให้ความช่วยเหลือคนพิการโดยการออกพระราชบัญญัติหลายฉบับ แต่อย่างไรก็ตามในการออกพระราชบัญญัติก็เป็นเพียงการผลักดันให้สังคมเข้ามามีส่วนรับผิดชอบส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสมากขึ้นเท่านั้นและแก้ไขปัญหาได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ปัญหาที่แท้จริงคือทำอย่างไรให้สามารถจะหา เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือพัฒนาอุปกรณ์ เพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเหล่านั้นได้เพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตพัฒนาคุณภาพชีวิตให้อยู่ร่วมกันในสังคมกับคนปกติได้ ไม่ว่าจะเข้ารับการศึกษาจนถึงขั้นสูงสุด และประกอบอาชีพได้เช่นเดียวกับคนปกติ ดังนั้นรัฐจำเป็นต้องเข้ามาช่วยเหลือคนพิการเหล่านี้ให้เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างคนปกติ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

5.1 แก้ไขกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และบริการสื่อสารสาธารณะสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2554 ข้อที่ 3 ซึ่งจำกัดแต่เฉพาะเอกชนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐเท่านั้น จึงต้องมีการแก้ไขให้เอกชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

จาก “หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ ต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม บริการสื่อสารสาธารณะ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร ที่อยู่ในความควบคุมดูแล อยู่ในรูปแบบ วิธีการ หรือช่องทางที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้”

เปลี่ยนเป็น “หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม บริการสื่อสารระยะ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร ที่อยู่ในความควบคุมดูแล อยู่ในรูปแบบ วิธีการ หรือช่องทางที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้”

5.2 ต้องเพิ่มเติมลงในกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และบริการสื่อสารระยะ สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2554 ให้มีการออกมาตรการทางภาษีแก่เอกชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับผู้พิการ ดังนี้

“ให้ยกเว้นภาษีให้แก่ผู้ประกอบการที่จัดทำสื่อหรือผู้ให้บริการสาธารณะอื่นซึ่งได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมถึงเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และบริการสื่อสารระยะ สำหรับคนพิการ พ.ศ.2554 ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 (6) และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550”

เอกสารอ้างอิง

นพนธิ สุริยะ. (2537). *สิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

สมพร เทพสิทธิ์า. (2542). *ศักยภาพ สิทธิ และ โอกาสของคนพิการ*. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550. เล่ม 124 ตอนที่ 61 ก หน้า 8 ประกาศใช้ 27 กันยายน 2550.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก หน้า 1 ประกาศใช้ 24 สิงหาคม 2550.

ราชกิจจานุเบกษา.(2554). กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารบริการ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และบริการสื่อสารระยะสำหรับคนพิการ 2554. เล่ม 128 ตอนที่ 38 ก หน้า 9 ประกาศใช้ 20 พฤษภาคม 2554.

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2560). *คนพิการทางการได้ยิน*. สืบค้นจาก <http://dep.go.th>

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2560). *คนพิการทางการได้ยิน*. สืบค้นจาก <http://www.mict.go.th>

ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 1 ประกาศใช้ 6 เมษายน 2560.